

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82 —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacție.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Insertiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

Misiunea băncilor noastre.

II.

Cum stăm oare în prezent? Inauguratorii pasivității aduceau drept motive, că guvernele ne fac imposibilă ori ce acțiune fie cea cât de bună și că poporul nostru nu are simț și capacitate pentru activitate în politică. Motivul prim pare a fi adevărat întrucât nu cunosc guvern care până acuma — așisderea și cel de azi — să nu fi profitat de toate mijloacele pentru a zădărnici ori și ce acțiune politică românească, ba s'au amestecat și în cele mai inocente afaceri culturale și bisericesti, sub diferite pretexte, spre pildă au disolvat coruri bisericesti cu putere brachială pe motivul că n'au statute întărite de ministerul de interne etc. Al doilea motiv însă e nebazat, pentru că poporul nostru are și capacitatea și simțul de luptat chiar și politicește când e vorba de existența lui ca neam.

E drept că e conservativ dela fire. Asta însă numai spre fală îi servește și la izbândă o să-l ducă; ba putem afirma că e dornic de luptă și politicește; a dat dovezi în cel mai recent trecut cu prilejul alegerilor trecute și a multelor adunări populare, când în ciuda tuturor sforțărilor guvernului și a celorlalte partide din țară a scos 14 mandate la biruință. Va să zică a dovedit că presupunerile conducătorilor de pe timpul pasivității sunt nebazate și că nici chiar guvernele cu toată jandarmeria și miliția lor și cu toate celelalte uneltiri nedemne, nu sunt în stare să pună stavilă voinței poporului. A fost nevoie numai de un singur tânăr, însuflețit și cu dragoste cătră popor și cu curagiu, care opunându-se părerilor pasiviștilor — într'o vreme când pledarea pentru activitate era egal cu tradarea de neam — a dus steagul la izbândă; și l-a dus la izbândă poporul celui mai sărac cerc care numai se poate închipui. A fost nevoie numai de dl Dr. Vlad, primul care a pătruns cu vederile sale până în adâncul inimei poporului și le-a priceput dorințele.

Cu faptele aceste a dovedit poporul foștilor pasiviști, că sunt în mare rătăcire și nu-și cunosc poporul; iară guvernelor din trecut, prezent și viitor, că e dornic de activitate și con-

știu de românismul său, și prin asta a răsturnat de tot ipoteza falsă a șovinistilor că adică cu poporul ar putea să facă Domniile lor ce vor, dacă n'ar fi advocații, popii și dascălii! Durere, însă, cei mai mulți dintre advocații noștri n'au simț politic; activitatea preoților o sugrumă congrua, care pare a fi banii lui Iuda, iar dascălii, bieții de ei, sunt cu sabia lui Damocle în continuu deasupra capului.

Altă inteligență n'avem, pentru-că puținii amploiați nu pot veni în considerare, deoarece o parte din ei i-am pierdut pentru totdeauna, de altă parte să fim bucuroși că-și păstrează limba și legea. Poate deci inteligența nobilă de simț, care are dragoste și alipire cătră neam, să fie sigură că în popor își va afla întotdeauna tovarășul credincios, iară guvernele din viitor și cel din prezent — că preinșii agitatori nu există.

În ce privește legea și limba toți suntem una, iar în ce privește iubirea de patrie, patriotismul nostru este de calitate primă; între noi încă nu s'a aflat trădător de patrie. Politicianii aparținători partidului nostru nu promit ce nu voesc a duce în deplinire. Dintre bărbații aparținători partidului național român nu se află nici unul care din calic peste noapte să fi ajuns milionar; pe oamenii aceștia nu-i poți câștiga cu aur și argint, nici cu demnități. Ei luptă cu tăria cuvântului și a adevărului pentru câștigarea drepturilor naturale ale tuturor cetățenilor, fără deosebire de neam și lege. —

Cam acesta e prezentul.

Din prezent și din trecut putem învăța pentru viitoriu. *Băncile noastre nizuiască-se a adăpa setea poporului plugariu*, să-i câștige pământ și să-l lege de glie, pentru-că îi va fi mulțămitor; să crească industriași și comercianți; să înlătore din fruntea conducerii oamenii fără de pricepere și simț de comerț și atunci vor avea drept de existență, vor avea viitor și vor prospera; altcum vor fi numai parasite ale trupului națiunii, și nu vor prospera.

În ce privește politica în sensul strict al cuvântului toată nădejdea ne este în țărâtime; numai și numai pe plugari ne putem răzima. Ar fi natural ca în fruntea plugariilor să stea preoțimea și ca conducătorii politicei

noastre să fie prelații. Durere însă nu e așa. Cu puține excepții, prelații noștri pare că sunt de credința că poporul este pentru ei și nu ei pentru popor; se consideră din darul lui Dzeu, și nu cugetă că Dzeu i-a pus în serviciul poporului!

E bine și asta. Ce a fost am văzut, ce va urma vom vedea.

Dr. Aurel Ciupe.

Debandada coalitioanistă.

După optsprezece luni de stăpânire tristă, tovarășia coalitioanistă a ajuns într'un hal de ne mai pomenită destrăbălare. Legăturile de interese materiale ce țineau până acum strânse partidele opoziției de odinioară au slăbit și azi nimic nu-i mai împiedecă să uneltiască pe față un partid împotriva celuiialt.

Pressa pașalată ne oferă o iconă fidelă a destrăbălării ce frământă tovarășia coalitioanistă. Zi de zi se ventilează planuri noi de acțiune, se discută necesitatea formării unui nou partid. În toate scrisorile pressei acesteia însă nu găsești nici umbră de sinceritate, numai însinuții și bănuiri la adresa celorlalte partide de altă nuanță politică.

„Bud. H-p“ care pe vremuri apărase cu îndârjire baza dela 1867, apoi devenise un Hercule al bazei 48-iste, revine în numărul său din urmă la vechia sa dragoste 67-istă și constată că „baza dela 67 nu poate fi abandonată, fiindcă ideea ei fundamentală e corectă; trebuie însă modificată legea XII din 1867 și în acelaș timp trebuie perfecționată“.

Că stăm în pragul unor mari și radicale schimbări ni-o dovedește atitudinea cercurilor financiare. Organele lor prevăd deja de mult sfârșitul domniei coalitioaniste.

„Înainte de toate trebuie să constatăm că zilele guvernului coalitioanist sunt numărate și în curând trebuie să izbucnească criza politică internă“, — zice „Magyar Pénzügy“ în numărul său dela 22 August. Și continuă apoi: „Nici odată nu s'a manifestat în țara aceasta o nemulțumire mai mare și mai generală față de guvern cași acum“.

Arată pe urmă cauzele nemulțumirii: amânarea introducerii sufragiului universal, taina în jurul transacțiunii, cvota, urcarea contingentului recruților, garanțiile constituționale, conflictul cu Croația, revizuirea regulamentului Camerei deputaților și câteva alte chestiuni cari au dat de gol neputința și nevrednicia coalitiei.

O dovadă a crizei latente ce băntuie țara noastră sunt și repețitele discuții în jurul necesității de-a se forma un nou partid, — idee care a tratat-o pe larg deputatul Vázsonyi în numărul de Duminecă al ziarului vienez „N. Fr. Presse“.

„Corifeii“ partidelor coaliționiste se leagă însă de putere ca scaiul de oaie. Ziarul vienez a cerut părerea câtorva politicieni asupra acestei chestiuni și toți s'au declarat împotriva ei.

Návay, membrul partidului constituțional și vicepreședintele Camerei deputaților a declarat că e aderent al politicii 67-iste și că țara numai urmând această politică poate să înfloriască.

Rakovszky, alt vicepreședinte al Camerei și membru fruntaș al partidului popular, crede că înainte de votarea tranșacțiunii și a introducerii sufragiului universal formarea unui nou partid n'are rost și e cu neputință.

Holló Lajos, eternul candidat la fotoliul ministerului de justiție, director al ziarului „Magyarország“, și membru al partidului kossuthist, e mai concis: „Tendențele de a forma un nou partid urmăresc scopul de-a slăbi partidul kossuthist. Indată ce coaliția și-a împlinit misiunea, partidul kossuthist trebuie să ia în mâni frânele guvernării. Și asta vor s'o zădărnicească cei ce umblă să formeze un nou partid“.

Un alt politician care stă pe baza dela 67 dar nu dorește să fie numit, declară că cooperarea îndelungată și stabilă a partidului 48-ist și 67-ist nu se poate realiza în practică. De altă parte însă partidele 67-iste nu vor părăsi programul lor de dragul fuzionării cu partidul 48-ist. Nu poate fi vorba între aceste două partide decât de-o cooperare vremelnică...

Și un astfel de conglomerat de idei și programe ce se exclud vrea să restabilească pacea în țară și să prevină crizele grave ce amenință monarhia întregă!

Răspuns la „Morning Post“. Cititorii noștri își vor fi aducând aminte de un articol extrem de violent — în acelaș timp însă foarte drept — ce l'a publicat marele ziar din Londra „Morning Post“ despre situația politică din Ungaria. Presa maghiară a înghițit hapul amar și n'a luat act despre acest articol, pe care numai ziarul nostru l-a reproduș în întregime.

Contele Pallavicini Ede a ținut să dea, însă, o desmințire acestui articol, tot în „Morning Post“. Nobilul conte recunoaște că guvernul coaliționist nu și-a realizat întreg programul, dar nu l-a putut realiza, fiind că până acum n'a avut decât o singură sesiune parlamentară.

„O singură sesiune parlamentară, ce-i drept numai de 18 luni!“ — observă „Morning Post“ și nu mai învrednicește „desmințirea“ nobilului conte de nici un comentariu.

Un nou atentat împotriva trenului Predeal-Budapesta. Luni seara, la orele 11, în apropierea Brașovului, la podul dela Homorod, s'a săvârșit un «atentat» împotriva trenului accelerat Predeal-Budapesta. Sub șina stângă cineva a așezat o cartușă de dinamită, care a explodat, dar n'a cauzat nici o stricăciune mai mare. Nu s'au spart decât câteva ferestre. E bănuț un muncitor care fățărăște că ar fi nebun. Muncitorul a fost arestat.

«Se crede că valahii sunt implicați (ludasok) și în acest atentat!» zice «Alkotmány» drept comentariu la acest atentat. Celelalte ziare nu mai fac nici o aluzie la români, numai fițuica «A Nap» cere să se facă perchiziție la valahi, cari toți țin în casă dinamită.

Pe semne s'au cumințit din „atentatul“ dela Branicica. Fac bine. Nu e bine să te joci cu focul.

Hotărârile congresului bisericesc al Sârbilor — aprobate. Ministrul președinte Wekerle a aprobat hotărârile congresului național al bisericii ortodoxe, care acuma 's câteva luni luase poziție împotriva răposatului patriarh Brankovici.

Se crede că guvernul ungar va da mână liberă Sârbilor să aleagă de patriarh pe

cine vor ei. E probabil că va fi ales Zmejanovici, episcopul Vârșetului.

Legi sancționate. „Monitorul oficial“ de azi publică 6 legi sancționate de Majestatea Sa. Legea XXXVII, XXXVIII, XXXIX și XL despre concesiile de a se clădi trenuri locale între Caransebeș—Hațeg, Oravița—Bogșa, Timișoara—Varjas, Făgăraș—Brașov — și legea XLIX și L despre pragmatica funcționarilor dela căile ferate și sistematizarea lefurilor lor.

Alegerea dela Careii-mari. Astăzi dimineață la orele 8 a început alegerea dela Careii-mari în prezența alor 400 de soldați, 40 polițiști călări, 80 polițiști pedestri și 400 jandarmi călări și pedestri.

La orele 1 voturile s'au împărțit:

Pap	843
Szabó	171

Jocsák s'a retras.

La orele 5, când încheiam ziarul:

Papp	1230
Szabó	350

Alegerea lui Pap e probabilă.

ROMÂNIA

Aniversarea luării Griviței.

La 30 August a. c. împlinindu-se 30 de ani de la luarea Griviței, mai mulți membri ai societății „ofițeri veterani Virtutea militară“ dorind a face o excursiune la Plevna și eventual la Sofia, spre a revedea locurile pe unde au luptat acum 30 de ani, au adresat camarazilor din provincie un apel apelul să participe la această excursie în număr cât mai mare.

Pentru această excursiune se vor lua măsuri de a se face înlesniri excursioniștilor la căile ferate din țară și din Bulgaria, precum și de a se face o primire demnă de poziția lor de ofițeri veterani.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“

Moartea Izvoarelor

de

Leon Lafage.

— Traducere pentru «Lupta» —

Viața lui Cargaules la Paris, douăzeci de actrițe și-o vor spune-o. În trei ani cheltui trei milioane, și asta e vrednic de cinst. Cu un așa preț un om deștept poate face câteva prostii; și el le făcu. În fundul pungei, ca un taler mare uitat, el găsi într'o bună dimineață curagiul de a se reîntorce în „Cargaules“. Pământul și castelul îi rămăneau — un castel fără multă însușire, încins cu un zid pe care-l ascuțeau hârburi și pe care îl încătăramau ca o paftă scorjită de rugină, gratii făurite, unde crinii Franței se legau cu cheile de aur ale Comitatului. Cargaules veni singur și trăi ca un urs.

E nesocotit să treci cu violența desnădejdei, de la fierberea lunei la liniștea câmpurilor. Ca să-și înșele plictiseala și să găsească vedeniile, slab, îngust, sălbatec, Cargaules se plimba pe acele dealuri cu nume răsunător, acolo în valea Ronului: Tantarantane și Bouqueyran. Ținea discursuri pe sub oșaci. Țăranii bănuitori îl văzură într'o zi cer-

cetând pământul. Apoi aduse necunoscuți cari își umplură buzunarele cu pământ, cu pietricele... Voia oare să vândă cea din urmă fâșie de pământ?

Sărbătorile antice din Orange erau atunci în toată noutatea lor; se părea că descoperiseși pentru a doua oară Roma și Grecia. Mulțimea vibra de un fior sfânt. Cargaules, pe o seară de vânt de Miază-Noapte și de stele veni de se așeză în Amfiteatru. Coruri se ridicau pe scenă printre frunzele cioplite ale capitelor și prin frunzișurile vii. Cargaules se gândea la nopțile sale din Paris. De odată îi se păru că recunoaște pe actrița Roselyna pe care o cam adorase odinioară. N'avu nevoie să se mai uite pe programul vecinului. Era ea. Tasmale albastre îi încingeau fruntea și părul de mătășă neagră încolăcit în suluri. Ea mergea cu o ramură în mână. Sânul ei dădea două cute tunicei moi asemenea unei ape pe care o încrețește o iarbă aplecată. Roselyna zicea versuri cu o voce mlădioasă și gravă care îi prelungea armonia corpului. În jurul ei, aerul cânta. Ea se opri, și ochii ei ridicați păreau că sorb, strop cu strop limpezimea stelelor. Era rechemată. Aplauze băteau zidu!, ca o mare prinsă.

Intre acte Cargaules regăsi pe Roselyna

Ea îl cunoscă îndată după mustața lui roșie și ochii lui nebuni. Înădără amintiri. Dânsa îl întrebă cum își duce ruina.

— Ruina mea? făcu Cargaules cu vocea răzătoare, dar sunt mai bogat ca nici odată.

— Cum se poate! Ce, ai descoperit o baie de aur?

— Nu, dar de sticlă.

— Atunci, asta e roata norocului.

Roselyna, la sfârșitul dramei, fugând sub rechemările mulțimei, zări pe Cargaules care o aștepta.

— Ești în vacanță, zise el, te răpesc.

Ea pomeni ora trenului, camarazii... dar el o luă de o parte. Vântul de la Miază-Noapte mătura locul, împrăștiat oamenii, sfărâia în platani ca un tren. Cargaules lângă pietrele vechi, vorbea. Da, stăpâna o mină de sticlă, da, o mină de siliciu curat pe care era s'o vânză la uzinele din Veneția. Zicea numele insulelor, sunătoare și cristaline spre cari vor porni corăbioare încărcate cu nisip albastru, făcea să sclipească fialele subțiri și să lucească polii. Era liric și brutal.

Mișcată, înveselită, dânsa îl întrerupse; „S'a hotărât! Ce om! Nu e obicinuită o așa vacanță!“

La castelul de Cargaules, Roselyna se văzu la deșteptarea ei, regina coșaiilor și a albine-

Succesul unei artiste române în străi ă ate.

Revista muzicală „Arta“ din Milan, publică următoarele despre tânăra artistă din București, d-ra Rodica Nestorescu.

D-ra Rodica Nestorescu, tinăra primadonă soprană dramatică, și-a făcut începutul carierei musicale, debutând la teatrul S. Felice, cu opera „Lucreția Borghia“. A susținut cu mare onoare impunătorul rol al Lucreției Borghia, arătând un mare talent artistic, o splendidă voce de soprană dramatică și o foarte puternică intuiție dramatică, lucru ce rar se vede la o începătoare.

„Presa locală i-a adus cele mai mari elogi și publicul asistent a sărbătorit-o cu aplauze de bis, iar după aria din actul III i s'au oferit multe daruri de valoare și buchete de flori“.

Profesorii și min. Haret.

Profesorii din Craiova s'au întrunit Duminea trecută în sala cercului „Solidaritatea“ și au discutat măsurile luate de d-l Spiru Haret împotriva profesorilor.

Au fost delegați d-nii Ștefan Ionciovici și Anastase Georgescu, cari să se pună în legătură cu comitetul central din București și să organizeze participarea membrilor corpului Didactic din Craiova la Marele Congres Didactic ce va avea loc între 25—28 August în Capitală.

Toți profesorii, cari au participat la această consfătuire, au fost unanimi a recunoaște că prin decizia d-lui Haret, se isbește din temelie stabilitatea lor garantată de legi.

Procesul socialistilor arestați.

Marți a venit înaintea secției de vacanță a tribunalului Ilfov procesul celor 8 muncitori cari au fost arestați deună-zi la gara de Nord, când se dusesse să conducă pe un expulzat anume Anagnosti. Dl prim-procuror Schina care se afla acolo i-a arestat pe toți pentru rebeliune, iar pe unul din ei anume I. Frimu, pentru ultraj.

Nefiind martori de ascultat d-l prim-procuror și-a susținut acuzarea spunând că pentru păstrarea ordinii publice și pentru respectul datorit autorității, ori-ce perturbator să fie pedepsit conform legilor în viitoare.

Apărarea a fost susținută de dnii Vasile Dinescu și Curpen, cari au susținut că acuzațiile ce li se aduc celor opt inculpați sunt neîntemeiate, sunt nevinovați cerând să fie achitați.

La orele 2 tribunalul a intrat în delibere și după câte-va minute a dat sentința prin care toți sunt achitați.

Alegerea dela Beiuș.

Dr. Lucaciu la Vașcău.

Un prieten ne mai dă următoarele informații despre primirea ce i s'a făcut în Vașcău părintelui Lucaciu :

La intrarea în Vașcău fete îmbrăcate în haine albe au eșit în calea candidatului național, aducându-i buchete de flori.

Stradele, casele până sus, porțile au fost îmbrăcate toate în ramuri verzi, printre ramuri erau aninate pantlici și hârtii, mai mult roșii. De aici au scos contrarii svonurile, că s'ar fi arborat steaguri tricolore-românești, ceea ce nu corespunde adevărului.

Vorbirea de program a părintelui Lucaciu a fost ascultată de o mulțime de peste o mie de oameni.

Kardos-Klain la Vașcău.

Kardos și ai săi vor ținea minte Vașcăul.

Luni dimineața, mai înainte de venirea lor, jandarmii au umblat dela casă la casă, ca să se ia ramurile verzi.

Kardos a sosit la Vașcău cu mai mulți Tărcăieni. A fost primit cu scuiături și cu fluerături. I-au eșit înainte vre-o zece evrei. *Cei mai mulți și dintre evrei se dau pe partea Românilor, în parte pentru a nu se îm-*

potrivi sentimentului general iar în parte fiind scârbiți chiar și ei de mijloacele nedrepte cu cari luptă contrarii.

Adunarea și-a ținut-o Kardos cu oamenii, pe cari și-i adusesse. Ei vorbeau și tot ei strigau éljen !

Când s'au îndepărtat ai lui Kardos din Vașcău huiduielile au fost și mai strașnice. S'au întâmplat și ciocniri, pentru că argații lui Kardos au sărit din trăsuri și au început să fugă prin curțile oamenilor după cei ce îi huiduia. Jandarmi le ajutau la ai lui Kardos.

Românii l-au petrecut pe Kardos și pe ai săi din Vașcău tot între strigări „să trăiască Dr Lucaciu !“

„Az Ujság“ despre alegere.

„Az Ujság“, ziarul șovinist care stă aproape de contele Tisza, fostul ministru-președinte, indignat și el de abuzurile ce se săvârșesc de oamenii lui Andrassy, scrie în numărul său de azi sub titlul „Alegere prin baionete“.

„Din cercul Beiuș ni se scrie că svonurile despre agitațiile neînfrânate ale Românilor și primejdia în cari s'ar afla maghiarimea sunt scornituri. Ce rost au dară svonurile aceste ? Ni-o explică circulara de jos ce-a trimis-o Andrassy vice - comitelui comitatului Bihor.

„Aduc la cunoștința publicului din comitat că am luat dispoziții ca la alegerea dela Beiuș să meargă 700 de jandarmi. Am luat dispoziții și în chestiunea celor 300 de infanteriști și 250 husari ceruți de d-ta“

1500 de puști ! Aici aleg baionetele. Glatz Antal, comitele suprem al Bihorului a vorbit despre atitudinea candidatului Dr. Lucaciu în termeni foarte elogioși și a declarat că nici Lucaciu, nici soții lui n'au agitat. (Ce nevoie e dară de 1500 de baionete ?) In schimb însă fostul deputat Bartha

lor. Dar nu prea avea gust pentru domniile fantastice — îi plăcea mai bine belșugul și mulțumirea.

— Dar caicurile acelea ? întrebă ea, după ce'i trecu întâia surprindere.

— Răbdare. Aștept lucrători italieni. Oamenii de aici cari sunt niște latini superstițioși, privesc pământul ăsta ca sfânt din pricina monedelor pe cari le găesc într'ânsul și a fântânelor ce nici o vară nu le poate seca.

Micul deal din Bouquyran, din care cea mai mare parte era a lui Cargaules, se coșea la soare ; acolo puțin vânt torcea neîntrerupt. Pini ce-l încărcau erau frumoși sub zare, ca niște fete purtătoare de coșuri. Losășii cu aripile indoite ca niște broboade de Arles, stăpâneau asprul cimbru. Un mic cătun cobora coasta, douăzeci de case poate, cu măslinetul, grădina și izvorașul verde care, sub frunze, își numără banii de argint.

La capătul livezei, spre crâng, fie-care țaran își avea fântâna pe care luna plină o umplea toată.

Apa asta era și bucuria și sănătatea locului. Fetele din Bouqueyran, cele mai frumoase din comitat, ei îi datorau limpezimea

ochilor ; ea spăla pe brațele lor coloarea aurie a secerișului. Despre izvoarele aceste se amintea în contracte, se pomenea în bazme.

Băeții cari erau la armată, visau de ele în popasuri, sub soarele coloniilor, și când se reîntorceau în țară, înainte de sărutarea bătrânilor ale căror mâni tremurau deasupra ochilor ce nu mai văd așa departe, ei voiau să bea, cu mâinile amândouă în humă, sufletul limpede al costișei.

Ori, într'o dimineață, o ceată de lucrători piemontezii desrădăcină pini, goni coseșii și lovind pământul roșiu, desgoli o pătură de nisip alb. Țăranilor înhăitați, Cargaules se lăudă că le aduce averea, el voi să le dea locuri în șantier. Dar ei se feriră, prepuelnici, dușmănoși. Trebuia să se sape muntele, oare casele vechi se vor mai ține pe temeliile lor, și izvoarele mai cu seamă, vor mai viețui ?

Dar, se deschid galerii ca niște capele. Biciul căruțașilor își aruncă pocniturile spre ecouri. Nădejdea câștigului înmuiă neîncrederea. Casele rămăneau pe temeii și fântânile curgeau. Cu toată împotrivirea bătrânilor, ceata piemonteză se mări cu săteni, și puțin câte puțin străinii fură răspinși.

Roșcat, uscat, încăpăținat, nisipul își cârmuia oamenii cum un mașinist își mănue crivacii și sorbii. In curând mașini găuriră dealul cu țipete surde, de fiare mistuitoare.

Dinamita bubui.

Adesea Rosalyna cu mantia-i mare roșie și cu pălăria-i neagră, venia la șantier, de înghițea la intrarea galeriilor mirosul unsuros și sălbatec al uleiului și al sudoarei. Oamenii, auzindu-i glasul sau simțindu-i parfumul se opreau cu casmauă în mână ; ochii le orbeau mai repede. Din umbra unde lămpile aninau o lumină scurtă, ei o vedeau întâpată și răzătoare, pe z na albastră ca într'un geam colorat. Nedeslușit, ei se gândeau că ea făcea să sapi munți bătrâni și să înfrunți pe zei. Injurau între dinți, apoi scuiându-și în palme, munceau mai vârtos ; era felul lor de a aduce prinos frumuseței.

— Iată-vă în sfârșit convertiți, zise într'o zi Roselyna unei cete de lucrători cari mâncău sub pini.

— Cicoană, lămuri cel mai în vârstă, era mai cu seamă din pricina izvoarelor... De sigur, ne facem zile frumoase, dar cei bătrâni de atunci nu ne mai vorbesc. Și cine știe ?...

luptă aprig pentru directorul său de bancă Kardos. În casina din Vaşcău, cu prilejul unui banchet, Bartha i-a făcut mişei pe toţi cei ce nu vor vota pentru protegiatul său. Pentru aceste cuvinte pretorele Ercsey Géza l-a scos pe Bartha din sală. Noul notar public a început să se bată, dar Ercsey l-a prins de mâni şi l-a pâlmuţ de câteva ori. Aşa se pregăteşte terenul pentru baionete!

Domnii se iau de cap.

Incidentul dintre Barta şi Ertsey îl aminteşte şi ziarul kosushist „Budapest“ scriind următoarele:

— Dle pretore, pentru ce nu împedeci turburările?

— Ce-ţi pasă? fu replica micului paşă administrativ şi îl lovi cu cotul pe fostul deputat.

Barta şi-a ridicat braţul, ca să lovească, dar cei de faţă l-au împedecat. Barta l-a provocat numai decât pe pretore. Afacerea cavalierească s'a încheiat prin declaraţii de de amândouă părţile.

Tot „Budapest“ scrie, că vice comitele ar fi trimis pe solgăbirăii Halász Elemér din pre-tura centrală şi Bakacs Béla din Sárret; pentru că zic patrioţii, că nu ar avea încredere în protopretorele Rednik, care e de origine Român.

Jandarmii la lucru!

Primim din părţile Beiuşului ştire că:

Jandarmii îi bat, pâlmuţesc şi îi alungă pe alegătorii români. Corteşii noştri sunt împedecaţi de a vorbi cu poporul.

Dacă intră vre-un Român mai de frunte în vre-o casă, jandarmii sunt în urma lui.

Se vede cât de colo intenţia jandarmilor de a-i îndârji pe alegătorii noştri, pentru ca întâmplându-se vre-un bucluc, jandarmii să poată avea prilej de a ni-i aresta şi de a aranja vre-un măcel.

Sentimentul general în cerc e astfel, încât e

preste putinţă, ca să nu eşim învingători în mânia tuturor terorizărilor.

Dintre străini unii vor vota cu noi. Mai mulţi nu vor vota de loc.

Vin grăunţele.

Mercuri seara au fost văzuţi în gara din Oradea-Mare fratele lui Barta, scriitor la banca din Ferencváros şi un servitor al acelei bănci. Din vorbele lor se putea înţelege, că merg la Beiuş şi duc cu dânşi — parale. Vor fi fost grăunţele pe isprăvite.

Unul, de care nu şi-a adus aminte nimeni.

Bietul Klintoók János e şi el unul din acei, cari visau să ajungă deputaţi la Beiuş. Vezi ce e recunoştinţa celor puternici. Cât s'a trudit şi bietul Klintoók, cât şi-a călcat pe fire, cât s'a batjocorit pe sine însuşi! Iar acum, când ar fi fost prilej de a-i da o răsplată, nu şi-a adus aminte nimeni de dânsul. Klintoók e foarte indignat acum pentru această lipsă de atenţiune şi de recunoştinţă. Dumineca trecută Klintoók îşi descărca necazul la peşterea dela Vad, cântând cu acompaniament de lăutari „Körös-völgyi szép aszonyok szép leányok“ şi alte cântări predilecte cucernicului părinte. Poate aşa Klintoók va isbuti să atragă atenţiunea celor mari şi tari asupra sa, ca să nu-l uite în viitor.

Ultime ştiri.

Când scriem aceste şire, ni se telefonează din Beiuş că au sosit acolo din nou 300 jandarmi şi două companii de soldaţi dela regimentul 37 din Oradea-Mare.

Jandarmii nu sufer în Beiuş, ca oamenii să stea de vorbă unii cu alţii; ci îi împărăştie îndată.

Jandarmii au străpuns pe un om cu baioneta şi îl poartă prin sate, ca să bage groaza în oameni.

Pe ţăranii, cari intră în curtea vre-unui Român din Beiuş, jandarmii îi

scot numai decât. Au scos astfel şi clienţii din curtea dlui Ciordaş.

Din Beiuş s'a trimis o telegramă la cancelaria cabinetului Majestăţii Sale, arătându-se că ministrul Andrássy nu dă nici o atenţiune plângerilor organelor sale, ci din contra dă curs liber şi chiar îndemn jandarmilor ca să teroriseze.

Cu cât sălbătécia şi nebunia autorităţilor şi a organelor lor va fi mai fără hotar, cu atât va fi mai măreaţă învingerea noastră, care nu o vor mai putea împedeca.

Serbarea din Oraviţa română.

Reuniunea de citire şi cântări din Oraviţa şi-a serbat sfinţirea steagului Duminecă în 11 August.

Festivităţile aranjate din acest prilej în urma splendorii şi dimensiunii lor întrec marginile interesului local, urcându-se la un grad de însemnătate naţională generală.

După puternica dovadă de maturitate politică, cu care la ultimile alegeri dietale Bănatul şi-a eluat recunoştinţa întregului neam, — acest colţisor al românismului din nou face ca inimile româneşti să se umple de mândrie şi fericire.

Cine ar mai fi crezut ca din modestele începuturi ale înfiinţării de coruri după câteva decenii să crească mişcări culturale aşa de înălţătoare; cine ar fi crezut ca din plugarul român, disconsiderat şi huiduit până acuma, să devină o podoabă invidiată de vecinii noştri?

E mult de atunci, dar îmi aduc bine aminte, cum acest plugar de-abia reintors de la lucrul câmpului, ars de soare şi istovit de munca pentru trai, lăsându-şi uneltele, grăbia la probele de cântare, sub conducerea unui modest dascăl sau chiar ţăran ro-

Rosalyna care-şi amintea că jucase în piese antice, zise lui Cargaules: „Nu ţi-e teamă nebune, să superi nimfele fântânelor?“

El râse şi o sărută.

Dar iată că şiroaie feruginoase ruginiră păturile de Siliciu. Vagonetele cărau un nisip însângerat. Indată bătrânele credinţi se turburară: muntele era rănit în inimă. Lucrătorii ieşeau din galerii, încovoiaţi, cu ochii buimăciţi de lumină şi de teamă, şi-şi aruncau uneltete în ponor. Parcă erau nişte soldaţi în risipă. Cargaules încercă zadarnic să-i strângă la loc; ei îl injurau sau îl blestemau; cei mai buni îi rugară să se oprească „pentru a preîntâmpina o nouă nenorocire.“ Dânsul încercă un minut grozav de singurătate şi de nenoroc. Pe mlaştini vântul turtea chiparoşii, ciufulea măslini ca nişte pisici mânioase. La castel Roselyna căsca în vremea întâiului avânt, după ce tăiase cu lovituri de unghii nervoase, în „Le Courier des Théâtres“, titlurile pieselor noi. Cargaules simţea că Roselyna îi scapă; nu mai ţinea acum decât cu amăgiri şi cu aur — şi de acum nu va mai putea să umple Vagoane, să încarce caicuri.

Braţele lipsind, el luă singur casmaua. Galeria cea mare se opria în centrul dealului. Fusese nevoit să strămuteze atacul, să

treacă sub pături de cărbuni şi de humă, dar după întreruperea asta trebuia să regăsească siliciul neatins. Socotelile erau sigure. Atunci, fiecare se reîntoarce, şi vor sfârşi pentru totdeauna cu aceste temeri fermecate.

Cargaules nu mai ţinea cu dânsul decât numai pe un lucrător bătrân; pe asta nu putuseră să-l ademenească fiindcă crescuse la stâna castelului. La lumina lămpii ei zăriră o prelingere. Erau în inima chiar a dealului. Se părea că în jurul lor se mişcă o viaţă întunecată; era ca un freamăt neîntreput. O răcoreală vibratoare.

— Or fi izvoarele, zise încet bătrânul cu braţele înţepenite.

Cargaules ridică din umeri, luă casmaua şi lovi. Oţelul zvârli scânteii şi o foaie subţire de rugină sări. Dar o lovitură mai puternică găuri scoarţa roşie — apoi o făşnitură izvorî într'o pocnătură ca de puşcă. Bătrânul fugi, urlând de spaimă. Rupt în două de puterea izbiturei, măcît de mormane de nisip şi de grămezi de cărbuni, răstogolit de curentul ce se spărgea, bubuia, se umfla în noaptea bolţilor, Caragaules noroios, înspăimântător, asemenea unui dobitoac rănit, revăzu lumina cu groază. Se simţea urmărit, gonit, lovit. Mănile sale nu

ştiau unde să se agaţe, un zbor nevăzut şi ascuţit îi biciuia urechile, spaima îi înodă glasul.

La spatele lui, dealul tremura cu sughiţuri surde, că o tocitoare uriaşă ce-ar fi izbucnit. Apa sălta pe stânci, sfăşia stuţişurile, strângea cu furie pinii însângeraţi ce se zbăteau câteva clipe, apoi dând drumul albastrului pe care-l zgâriau, cădeau în curentul ridicat ca nişte catarturi cu pânzele lor...

Cum se regăsi de-o parte, aruncat ca o plavie, Cargaules nu o ştiu nici odată. Pradă unei sfinte mâinii, ţăranii alergau dând strigăte de moarte.

Căci toată viaţa intimă şi răcoroasă a dealurilor se scurgea prin rana deschisă. Trebuiră să-şi părăsească vechile case şi pământul lor. Izvoarele se goliră ca nişte cupe de adio: nu mai rămase pe nomolul verde decât prinosul frunzelor de aur. Zeii apelor muriră, dar ei isbiseră pe omorătorul lor.

Roselyna fu răpită din nou de apriga ei chiemare, şi boierul nisipar rămase singur cu ochii săi nebuni şi spatele frânt, singur, fără o femeie, fără un câne, şi prin aceea chiar, blestemat.

X. Y.

mân, să pătrundă tainele muzicii ca apoi să răsunе doina strămoşească.

La început sfiicios, apoi mai cu încredere, până ce în fine în toată puterea artei. Şi ce factor puternic a devenit coristul plugar în frământările noastre naţionale!

Iată, de ce sărbările din Oraviţa trebuie să ne inspire mândrie şi încredere în forţele plugarului român.

S'au adunat unsprezece coruri, al doisprezecelea a promis, că vine şi n'a venit, poate, că o fi voind ca în anele culturai româneşti numărul corurilor dela Oraviţa să concida cu datul sărbării... Venit-au chiar şi corurile din Deliblată şi Petrovaselo... al doisprezecelea n'a venit şi ştiţi care este corul acesta? E falnicul cor al măestrului Vidu! Preşedintele acestui cor a scuzat neparticiparea cu telegrama „în urma neînţelegerilor interne nu putem veni“.

Oare ce neînţelegeri? Mulţi au zis că ar fi la mijloc, iar urgisita de dezbinare confesională! Mie nu'mi vine a crede şi ar fi blasfemie a calomnia nu al „doisprezecelea“, ci primul cor al Bănatului.

Iată corurile: Broşteni, Sasca Montană, Deliblat, Iertof, Răcăşdia, Petrovaselo, Ciclova-montană, Mercina, Ticvaniul - mare. „Concordia“ din Oraviţa română şi cel sărbătorit.

Programa marelui Concert a fost publicată deja, — iar în ce priveşte prestaţiunile lor mă ţin prea slab pentru a le judeca, mai ales când nu ştiu ce se admir mai întâi... frumşeţa portului, impozanta înfăţişare a coriştilor, dibăcia, dirigenţilor ori duoasia doinei s'au vioiciunea ei? Aici amintesc numai prestaţiunile de muzică instrumentală a tinerei capele de plugari din Răcăşdia.

Imi iau însă voia a atinge pe scurt, unele momente mai însemnate ale sărbării.

Înainte de sfinţirea steagului s'a celebrat în biserica gr. or. română din Oraviţa română un serviciu divin, pontificând delegatul venerabilului consistoriu dl protopop Andrei Ghidiu în asistenţa preoţilor: Aurel Popovici, Sân-Janos, Aurel Iana, Maidan, G. Neda, Oraviţa şi preotul Ciorei din Broşteni. Răspunsurile sunt date de către corul local.

După terminarea serviciului divin întreaga asistenţă, având în frunte corurile şi fanfarele din Răcăşdia în sunete de treascuri, muzică şi clopote s'a pus în mişcare spre casa doamnei Nedici, naşa steagului, apoi de aici spre platoul de lângă gară unde au decurs ceremoniile sfinţirii şi *baterea cuielelor*. Din partea străinilor au luat parte, protopretorele, corul pompierilor, vre-o patru jandarmi, şi mulţimea de curioşi, iar din partea românilor întreaga Oraviţă şi numeroşi din satele învecinate.

Dl protopop Ghidiu a rostit un discurs puternic şi plin de sentimente naţionale, apoi după terminarea lui, în calitate de delegat, a bătut cuiele autorităţilor pe cari le reprezintă. S'au bătut multe cuie şi frumoase devize s'au spus, dintre cari însă durere numai câteva am putut prinde.

Către orele 2 după amiază în restaurantul Nedici s'a ţinut banchetul festiv.

Locul de frunte a fost al dlui protopop Ghidiu, lângă dânsul şedea protopretorele Bauer.

Ceilalţi s'au aşezat după tagmă, preoţi, dascăli, ţărani şi câţiva tineri universitari.

Dintre advocaţii din Oraviţa a luat parte numai dl dr. Anca.

S'a tostat pentru Majestatea Sa, pentru Ilustritatea Sa Episcopul Caransebeşului, pentru dl protopop Ghidiu, pentru corul sărbătorit, pentru protopretore, presă, ţărâ-nime şi la urmă neoficios un cântec de lebedă pentru „înfrăţire“

Sara a avut loc în grădina de tir concertul şi petrecerea cu joc. După concert a vorbit mulţimei imense înflăcăratul deputat al cercului dl Brediceanu, căruia i s'au făcut ovaţii entuziaste. De faţă a fost şi deputatul cercului Sasca dl dr. Aurel Novac.

Amintesc, că întru reuşita sărbării mult s'au trudit preotul Neda, învăţătorul Lazar, sculptorul Cotârla, cojocarul Pipelca şi alţii, cărora li s'a rezervat conducerea Orăvicenilor. Resplata fie-le îndestulirea şi mângăierea sufletească, că şi-au făcut datoria, demn şi bărbăteşte, contribuind şi dânsii la preamărirea neamului din care fac parte.

Mi-e cu neputinţă ca drept încheiere să numi exprim uimirea asupra răcelei, cu care s'au purtat cu ocaziunea unor astfel de săbări unii conducători de altfel cunoscuţi de buni şi inimoşi români.

Coresp.

Campania electorală din cercul Careii-Mari.

Stimate Domnule Redactor,

La dorinţa DVoastră vin a vă scrie câte ceva despre campania electorală ce se poartă în cercul nostru. Interesaţi direct în această campanie sunt numai străinii, dar luptele lor au totuşi unele momente, care ne interesează şi pe noi.

De amândouă părţile lupta va fi aprigă, învingător probabil va fi partidul independiştilor de oare-ce candidatul partidului poporal catolic Szabó Abert nu are mulţi aderenţi în centrul cercului electoral Careii-Mari, unde sunt cei mai mulţi alegători, se zice că ar avea inimi personalii şi între plebanii latini. Cu toate aceste cauza acestui candidat stă destul de bine în toate comunele svăbeşti şi în cele mestecate cu Români, cari apucaseră deja a'i promise votul neavând românii nici o speranţă de aşi putea ei alege din sânul poporului ori din inteligenţa românească un bărbat, care să-i reprezinte în dieta ţării. Aici românii — până nu se vor deştepta din letargia politică — vor fi coadă la securea care de mult taie la rădăcina arborului nostru naţional.

Aici românii numai devenind servili şi lăpădându-se de neamul românesc pot să se validiteze. Aici românii adevăraţi cari îşi apără drepturile poporului faţă cu inimicii lui seculari sunt prigoaniţi, maltrataţi şi pedepsiţi chiar şi de ministrul de interne, aşa de pildă părintele protopop Iernea, care pentru că a denegat extrădarea extraselor din matricule în limba statului şi îşi îndeamnă poporul şi copiii de şcoală a-şi iubi limba, legea şi datinele străbune, pentru că a impus învăţătorului confesional ca să propună şi să instrueze copii de şcoală în limba mamei lor, în zilele aceste a fost pedepsit cu o amendă de 100 coroane fără a i se asculta martorii, tocmai ca în Rusia.

Dar să nu mă abat; încât priveşte organizarea partidului poporal în acest comitat, corifeii partidului ca Zichi Nándor, Molnár János canonic-abate şi ablegat dietal de mult s'au îngrijit de agenţi isteji, cari încă dela începutul anului curent umblă incontinuu prin comune, în cari s'au ţinut adunări de popor pentru a-şi câştiga aderenţi.

Printre aceşti agenţi a fost şi candidatul de acum, însoţit de Góznér Elek avocat în Carei şi zelosul capelan latin Rónay János, care după mărturisirea lui proprie însuşi

episcopul său Bornemisza Victor la trimis din îndepărtare a corteşi în favorul candidatului Szabó. Oare părintele Radu laudava şi remunera-va pe acei preoţi români din cercul alegător al Beiuşului cari vor osteni pentru reuşita învingerea părintelui Dr. Lucaciu, după cum episcopul latin din Sătmar l'a remunerat pe capelanul Rónay, care a fost înainte cu o săptămână dispus dela un beneficiu capelanal de 400 cor. la altul de 1600 coroane? Meritele i-au fost numai corteşirile în folosul partidului poporal catolic.

În jurul Careilor în toate comunele s'au înfiinţat comitete din popor înscriindu-se de membri al partidului. În tot locul au fost de faţă cei doi advocaţi mai sus, pre cum şi iubitul capelan al episcopului seu.

Agenţii aceştia s'au interesat şi de comunele româneşti.

Ziaristul Huszár Károly mai nainte de ce ar fi plecat în voiaj cu candidatul Sabó Albert a intrat şi pela preoţii români cerându-le sprijinul pe partea acestui candidat de ablegat descoperindu-le că Zichy Nándor, Molnár János şi vicepreşedintele camerei maghiare cel cu detragerea cuvântului ablegăţilor nostri în dietă — va fi ţinut în Budapesta un conventicul cerut în vederea organizării în care ar fi ajuns la convingerea că partidul poporal catolic român în unire cu românii îşi pot ajunge scopul dorit de a alunga dela putere pe patruzecişioptişti. Cred, că vorba despre acest conventicul este numai o iscodire şi o apucătură de corteşire pentru a duce în rătăcire pe cei naivi în ale politicei!

Careii-Mari.

Ovid Someşanu.

Cronica externă.

Aromâni ucişi de bandele greceşti.

Se telegrafiază din Constantinopol cu data de 19 August, că acum 15 zile, aromânii din Skirolivade, situat în apropiere de Karaferia, s'au reintors la Biserica românească.

După două zile, patru aromâni din acest sat au fost răpiţi de o bandă grecească şi se presupune că au fost ucişi.

Acum în urmă s'a raportat ca aromânul Gathi Gacho a fost făcut prizonier de o bandă grecească şi dus în munţii Moloviştei, de lângă Bitolia.

Eri a fost găsit cadavrul lui, oribil mutilat.

Chestiunea macedoneană.

„Neue Freie Presse“ alfa din Londra că, în privinţa acordurilor de la Ischl, între Aehrenthal şi Hardinge, se asigură din izvor autentic că Hardinge a aprobat principiile expuse de Aehrenthal pentru reforma justiţiei în Macedonia. Această reformă tinde la stabilirea unui control european în administraţiunea şi justiţia turcească.

Deosebit de aceasta, s'a constatat că piedica cea mai mare pentru pacificarea Macedoniei este cauzată de mişcarea bandelor greceşti.

*

Lupte noi la Casablanca.

Situaţia din Maroco a ajuns din nou critică. În jurul oraşului Casablanca de câteva zile se dau din nou lupte sângeroase între trupele franceze şi bandele cabililor răsculaţi. Am semnalat deja în numărul trecut proclamarea fratelui sultanului din Maroco, Mulei Hafid de contrasultan, ceea-ce este semnul revoluţiei şi începutul ostilităţilor împotriva Europeanilor. Proclamaţia aceasta a însufleţit pe semne atât de tare pe noul sultan, în cât el caută să se facă demn în toată forma de noua sa demnitate. Conform ştirilor telegrafice din Tanger contra sultanului Mulei Hafid se pregăteşte să atace Casablanca cu o oştire de 1000 de răsculaţi indigeni. Ziarele franceze cer de urgenţă forţificarea trupelor franceze din Casablanca.

Amiralul francez Philibert a trimis cu datul de eri următorul raport telegrafic la Paris: Situația la Laras și Rabat este satisfăcătoare. În Mazagan domnea eri liniște. Deasemenea și la Saffi și Mogador. Eri dimineța s'a îndreptat împotriva taberei dela Casablana un aprig atac. Incunjurarea taberei se îndeplinea în mod foarte viguros. Trupele franceze însă sprijinite de artilerie au respins atacul cavaleriei marocane, cari s'a retras cu mari pierderi. Din cauza că armata marocană n'a putut fi alungată la o distanță mai mare, se așteaptă un nou atac din partea acesteia. Generalul francez Drude a cerut de urgență fortificațiuni.

Situația în Fez.

Conform știrilor mai recente situația în Fez este foarte critică. Europeanii sunt gata să părăsească orașul în ori-care moment. Doi șerifi vor escorta sub pază pe străini până la litoral, unde vor fi imbarcați pe vapoare pentru a fi aduși în patria lor.

*

Luptă între indigeni.

Conform unei știri sosite agenței Reuter die Tanger între șefii de trib Buhtan Ben Bagdadis și El Marimis pe de o parte și între tribul Hakmas s'a dat o luptă care s'a terminat favorabil pentru Sultan.

*

Conjurație împotriva regelui Portugaliei.

În Lissabona, după cum i-se comunică lui Berliner Tageblatt din Berlin, s'a dat de urma unei conjurații împotriva regelui Don Carlos și președintele de consiliu Franco.

Zilele trecute adevărat s'a întâmplat în cartierul muncitorilor o explozie de bombă, care a rănit pe un tânăr iar pe alți doi indivizi i-a omorât.

Deschizându-se ancheta poliția a reușit să descopere un magazin întreg de bombe, cari erau destinate pentru încercarea unui omor împotriva regelui și a ministrului președinte.

Treizeci de conjurați au fost arestați și internați pe un vapor, unde vor fi ascultați și după terminarea procedurii vor fi deportați pe insulele din India posterioară.

Primejdia jidovească în România.

Statisticele în privința mișcării populației din România ne arată în mod evident, că elementul românesc crește foarte nesemnificativ, iar în Moldova crește foarte mult, pe când populația jidovească se înmulțește în chip primejdios, creștere care devine din ce în ce mai înspăimântătoare și mai îngrijitoare pentru existența noastră.

Intr'o statistică de acum câțiva ani făcută asupra mișcării populației jidovești din toate satele pe care noi o reproducem după lucrarea dlui I. A. Rădulescu—Pogoneanu „Chestiunea Națională“ se constată următoarele lucruri cari ne pun pe gânduri despre viitorul acestei țări și acestui neam.

Iată cum sunt repartizați după această statistică Evreii din diferite state:

Suedia și Norvegia	numără	3000	ev.
Danemarca		4000	„
Sârbia		4000	„
Grecia		6000	„
Bulgaria		28.000	„
Italia		50.000	„
Franța		72.000	„
Anglia		90.000	„
Turcia Europeană		120.000	„
România		400.000	„
Statele-Unite		500.000	„

Austro-Ungaria		1.860.000	„
dintre cari în Galiția		850.000	„
„ Ungaria		725.000	„
Rusia		3.000.000	„
dintre cari în Polonia		1.000.000	„

Ce putem deduce din acest tablou?

Că din moment ce populațiunea românească din Regat număra abia 6 milioane iar evreii numără peste 600.000 căci statistica e de acum câțiva ani în care interval numărul lor a crescut considerabil, deducem că nu mai e nici o țară în lume care să aibă proporțional cu populațiunea autonomă un mai mare procent de Evrei ca România.

Urgie mare s'a lăsat asupra țării noastre și aceasta numai din cauza indiferentizmului condamnat al politicianilor noștri.

Și se mai găsesc Români cari să afirme, că nu există la noi o chestiune evreiască?

Că existența lor nu e nici o primejdie pentru Români?

Și mai mult încă să se alieze cu ei, să se facă apărătorii intereselor lor și pentru bani să-și vândă țara, lăsându-ne prada neamului nelegiuit al lui Israel?!

Și nu deschide ochii nimeni din conducătorii noștri?...

Trist, înfiorător de trist!

Dar să nu se umble morțiș după instigatorii, atunci când revărsând cupa — poporul singur își va apăra țara asta pentru care politicianii noștri nu au nici o grijă și nici o dragoste.

„V. Tutovei“.

ȘTIRILE ZILEI.

Joi, 22 August 1907.

— **Cum se pot recunoaște bancnotele falsificate?** Acum când aproape nu trece săptămână, fără ca publicul să nu fie avertizat din partea ziarelor de a se feri de bancnote falsificate, credem, că nu va fi de prisos a arăta, cum se pot recunoaște unele din aceste falsificate și anume bancnotele stricate cu intențiune frauduloasă și compuse apoi din două părți neegale de bancnote.

Când adevărat falsificatele, de altcum bine succese, sunt numai la o margine defectuoasă, falsificatorii corig greșala de regulă așa, că taie simplu partea defectuoasă și o completează cu o altă parte a unei bancnote bune, și falsificatele le pun în circulație ca bancnote veritabile.

De aceea este consult a ținea în evidență că mărimea normală a bancnotelor veritabile este

la cele de K	10	135 mm. lăț.,	80 mm. înălț.
„ „ „ „	20	135 „ „	90 „ „
„ „ „ „	50	150 „ „	100 „ „
„ „ „ „	100	165 „ „	110 „ „
„ „ „ „	1000	192 „ „	128 „ „

Bancnotele tăiate se lipesc la olaltă de regulă cu hârtie gumată transparentă, pentru a seduce pe primitorul bancnotei în ce privește partea ce lipsește.

Ultimul proprietar al bancnotei bune ciontate, care o prezintă aceea la Banca austro-ungară pentru rescumpărare, se păgubește cu suma de detragere corespunzătoare părții ce lipsește, care pagubă poate fi amăsurat mărimei bancnotei, uneori destul de însemnată.

De cele mai multe ori se ciontează bancnotele á K 50, K 20 și K 10, dar nu sunt rare nici bancnotele ciontate á K 100.

Este prin urmare consult a fi cu precauțiune la primirea de bancnote îndoite și a controla cu puțină osteneală, dacă bancnota are mărimea normală arătată mai sus sau nu.

— **Noi învățători de stat.** — Ministrul de culte l'a numit pe Ștefan Albu, învăță-

tor la școala română confesională gr.-ort. din Reșița — învățător la școala de stat din Battonya.

— **Mare incendiu în Câmpina.** Un violent incendiu a izbucnit Marți la or. 12 și jum. în Câmpina, (România), la sonda Nr. 68, proprietatea soc. Steaua Română.

Focul care a luat naștere dela un motor, s'a întins cu repeziciune la un rezervor care se află în spatele sondei și în care se afla o cantitate de 3 vagoane de țigări.

Pagubele se urcă la mai multe mii de coroane.

— **Asociație anti-panslavistă.** Semsey, comitele suprem al comitatului Sáros, a luat inițiativa pentru alcătuirea unei asociații patriotice care va avea menirea să zădărnicească propaganda panslavistă. La 14 August și-a ținut noua Asociație adunarea de constituire, votând un fel de statute în cari se spune că se va publica o gazetă populară în limba slovacă „pentru luminarea patrioților slovaci seduși“.

Numai să găsească noul ziar „patriotic“ și cititori! Cei cărora li-se va trimite, cu siguranță, vor profita de el spre altele scopuri.

— Două-zeci și trei! Iată un banchet destul de bizar, cum știe să nascociască numai femeile americane.

Miss Flora Brand din New-York a sărbătorit în ziua de 23 Maiu, anul acesta, al 23 aniversariu al nașterii sale. Ea a poftit la masă 23 persoane; sala era luminată de 23 candelabre, s'au servit 23 feluri de mâncare; banchetul s'a sfârșit la douăsprezece și 23 minute și în sfârșit 23 trăsuri au dus acasă pe cei 23 de invitați.

Afară de aceasta: Stăpâna casei a cântat 23 bucăți la piano, și în ziua următoare 23 persoane, în New-York, — erau bolnave de indigestiune.

— **Învățători ieftini.** Sub titlul acesta i se scrie lui „B. H-p“ că în Vișăul-de-sus, (Maramureș) a fost ales la școala confesională gr. cat. învățător țăranul Ilie Grad, care n'are nici diplomă de învățător, dar i s'a dat postul acesta pentru că îl îndeplinește mai ieftin. În comuna Padoc (?) deasemenea e învățător un cioban, care abia știe el însuș scrie și citi și ține școala numai când are vreme.

Atragem atențiunea celor dela Gherla asupra acestor stări de necrezut.

— **Candidat de învățător sinucigaș.** Marți căți-va baeti, cari petrec cu părinții lor vacanțele în Hűvösvölgy au dat peste cadavrul în descompunere al unui candidat de învățător cu numele Mihályi Géza. Ancheta a descoperit că sinucigașul este identic cu persoana tânărului dispărut în luna Mai și de atunci până acuma nu se știa unde se află.

— **O nouă călătorie a regelui Angliei.** La Roma se vorbește despre o nouă călătorie a regelui Angliei în străinătate, care ar avea să se întâmple pe la sfârșitul lunii Septembrie, și care ar dura o lună. Cu acest prilej regele Victor Emanuel ar avea o întrevedere cu regele Eduard la Messina în Sicilia.

— **Când Ungurul vrea să fie „nialcoș“.** Magdó Iános era un simplu servitor în serviciul unei drogherii din strada Lipsani din București. Din cauza că lui Iános îi plăcea extraordinar de mult fãloșia și să umble fercheș, fură azi, fură mâne mai câte o bucățică de săpun fin, mai câte o sticlă cu parfüm și o ducea acasă, unde în Dumineci și serbători se ferchezuia mai abitir ca un bărbier de mahala. Atât ferchezuiala și curățenia însă la leafa lui de 25 lei, a părut cam ciudată stăpânului, care l'a luat din scurt pe Iános și a dovedit lipsa a peste 30 de săpunuri de preț și a cosmeticuri și poamezi în valoare de aproape 100 lei.

Și a ajuns bietul Iános la poliție, unde

s'a întâlnit și cu muma lui, și cu sora lui, cari luaseră se vede lecții de curățenie și făloșie dela Ianoșul lor.

Intreagă familia Magdó e acum în pensune la arestul poliției.

— **Spargere într'un muzeu.** În Drezda Luni noaptea un făcător de rele a pătruns în muzeul pentru mineralogie și geologie. Iși încărcase de-abinele buzunarele cu pietre de diamant, safir, smaragd, cu bucăți de aur, platină și iridiu, când păzitorii simțiră prezența oaspei nocturne.

Se dădu îndată alarma pentru a prinde pe hoț, dar acesta fu mai sprinten și scăpă lăsând numai pălăria în sală în marea sa perplexitate.

Poliția din Drezda a pus premiu pentru prinderea îndrăznețului fur.

— **Scandal în biserică.** În biserică romano-catolică din comuna Zabreb din Bohemia s'a petrecut un mic scandal.

Preotul Vojacek, un fanatic aderent al liberei cugetațiuni, era în toiul predicii, când un creștin cu numele Hollan intră în biserică și strigă preotului :

— Tăcere ! Necredincioșii n'au drept să vorbească în Casa Domnului.

Zelosul creștin drept credincios a fost condus afară din biserică făcându-se arătare împotriva lui pentru conturbarea serviciului divin.

— **Holera în Rusia.** Epidemia de holeră cu toate măsurile preventive luate de autorități ia proporții tot mai mari în imperiul moscovit. Aproape în fiecare guvernament sunt numeroase cazuri de îmbolnăvire de holeră.

— **Vapor grecesc scufundat.** Din Constantinopol sosește știrea că un vapor grecesc la intrarea în Bosfor, s'a scufundat în urma exploziei cazanului. Echipamentul și pasagerii au perit în valuri.

— **Reserviști francezi și Marseileza.** Trenul ducea niște soldați rezerviști francezi din Chalons sur Marne la Nancy. Pe drum spre Nancy 9 rezerviști au început de odată să cânte Marseileza, pentru care lucru un oficer i-a deținut, după-ce soldații nici după repețite somațiuni din partea ofițerului n'au voit să înceteze cu cântarea.

— **Spargere la oficiul poștelor.** Din Cașovia se telegrafiază că Luni noapte spre Marți niște necunoscuți au pătruns în edificiul poștelor de unde au ridicat cassa Wertheimiană și au dus-o pe câmpia din apropiere și acolo au spart-o furând din ea 700 cor. în numerar. Câțiva împiegați de tren i-au observat cum se căzneau să deschidă cassa, dar nu îndrăzneau să se apropie de hoți. Sculele cu ajutorul cărora au spart cassa, spărgătorii le-au furat dela tren unde zăceau împrăștiate. Se caută după făptuitori.

— **L'a omorât curentul electric.** Un elev al școlii pentru industria metalurgică din Lőcse își făcea de lucru în atelierul de montaj. Din nebagare de seamă se atinse de sârme, în cari circula curentul electric, rămânând mort pe loc.

— **Fumatul de opiu în China.** În China s'a dat un termen de trei luni, soldaților și marinariilor de toate gradele spre a se lăsa de obiceiul de a fuma opiu.

Ministral de războiu din Peking aflând că unii soldați nu respectă această opreliște, a ordonat ca orice militar dovedit că a fumat opiu, să fie decapitat. Ce ar zice oare fumătorii de tabac, pasionați dacă s'ar da asemenea opreliște și împotriva fumatului de tutun ?

— **Mireasă împușcată.** Un măestru zidar din Pressburg era îndrăgostit foc într'o fată de măsur, care avea simpatii pentru un alt tânăr. Acesta nu întârzie mult ci ceru mâna fetei, cu care avea să se cunune zilele astea. Când cel refuzat auzise despre aceasta îndată se duse la adorata lui pentru a o converti pe partea lui, dar în zadar, căci inima fetei nu putea fi câștigată cu nici un preț. Atunci nefericitul amorez scoase revolverul și-l descărcă de două ori asupra fetei, apoi îl îndreptă contra sa și-și

trase nu glonte în inimă. Ambii au ramas morți la moment.

— **Apel.** În comuna Băgău la 19 I. c. cătră 2 jum. ore după amiază a izbucnit un foc care ajutat de vânt, în timp de o oră a prefăcut în cenuse casele și toate clădirile și uneltele economice, dimpreună cu grâul și fânul adunat la 5 economii. Nu s'a putut mântui nimic. Dauna se urcă la 5 mii coroane. Asigurat n'a fost nimic. Aceste 5 familii în număr de 31 membrii au rămas numai cu hainele de pe ei, acum în pragul ernei. În numele celor nefericiți mă rog de inimile generoase, cari la astfel de întâmplări întotdeauna au venit în ajutorul celor lipsiți ca de data asta să contribuie cu un ajutor cât de modest pentru nefericiții din Băgău. Ofertele benevole să se trimită pe adresa subscrișului preot Ieronim Man, Magyarbagó up Magyarlapád via Nagyenyed.

NB. Celelalte ziare sunt rugate a reproduce acest apel.

— **Congres al femeilor socialiste.** De odată cu congresul internațional al social-democraților din toată lumea s'a deschis la Stuttgart și un congres al femeilor socialiste, dela care presa a fost exclusă. Excepție s'a făcut numai cu un redactor al organului social-democrat „Vorwärts“ din Berlin.

— **Socialiștii italieni împotriva clerului.** Direcția partidului socialialist italian, după cum se anunță din Roma, a decis ca în ziua de 20 Sept. n. să se facă în toată Italia mari manifestațiuni anticlericale. Se știe că socialiștii au pornit o acțiune înverșunată împotriva clerului în urma scanalurilor întâmplare în mai multe mănăstiri de sub conducerea călugărilor și calugărițelor. Social-democrații pretind energic scoaterea institutelor de creștere de sub îngrijirea călugărilor.

— **Noua cometă „Daniel“.** De câte-va zile se poate vedea pe cer, chiar cu ochii liberi, la răsărit, cam de la 2 ore dimineața până se luminează de ziua, o cometă. Această cometă se vede în multe părți ale lumii, ca și în țara noastră.

Faptul că a apărut pe cer o cometă nu este rar în domeniul astronomiei, și ca probă este că, aceea de acum, este a patra dintre acele descoperite de la începutul acestui an. Primele 3 au fost telescopice, adică nu puteau fi văzute de cât cu lunete puternice; cea de a patra, care de câțva timp se vede chiar cu ochiul liber, este într'adevăr dintre cometele rari și frumoase și s'a numit Cometa Daniel, după numele descoperitorului său. Ea a fost descoperită la 9 Iunie a. c., la Princeton (Statele- Unite, America)

Din cauza foartei mari depărtări la care se afla, ea se vedea mică de tot și fusese clasificată de a 11-a mărime. De atunci ea se apropie de soare și de pământ, așa că mărimea sa a crescut neconținut. Acum ea este cam de a 4-a mărime.

Cometa Daniel a fost observată la Institutul Meteorologic dela Filaret (București cu luneta sa ecuatorială, iar dimineața la 316 August, ea se găsea în constelațiunea „Gemenilor“. Sâmburele sau nucleul, foarte strălucitor, reprezintă o mărime de cel puțin 10 milioane kilometri.

El este înconjurat de o nebuloasă, care, în direcțiunea opusă soarelui, se termină cu mai multe cozi. De și nu sunt bine distincte și nici prea lungi ca aparență, totuși lungimea lor este de peste 150 mii kilometri. Această cometă devine din ce în ce mai strălucitoare cu cât se apropie de soare și de pământ; la începutul lunii Septembrie, ea se va găsi în punctul cel mai apropiat de soare.

— **Primejdia țiganilor.** Pe semne Faronii nici habar n'au de măsurile autorităților decretate împotriva lor, căci ei continuă să comită mișelii peste mișelii prin țară.

Așa ziarelor ungurești li-se comunică din mai multe locuri știri despre abuzuri revoltătoare ale țiganilor. Ei își permit acest lux probabil bazați pe aceea că sunt binișor în-

rudiți cu Ungurii, cărora câte un Rigo Jancsi, le duce veste în lume, așa că n'au de ce se teme de urmări.

Credem însă că se vor afla și printre Unguri cari vor protesta energic împotriva acestei înrudiri și vor pretinde măsuri mai aspre, pentru a face sfârșit desfrâului țigănesc.

Din Turieț-Sveti-Martin se anunță, că o ceată de țigani vagabonzi a atacat pe păzitorul izvorului de apă acră dela lahodnica, pe care l'au bătut de moarte și în urmă l'au jefuit de toate câte avea la sine.

Un econom din Baranyakisfalud mergea dela câmp cu trăsura către casă. De odată niște țigani, cari grăbiau din respuleri să ajungă trăsura, se repeziră la cai, pe cari voiau să-i desprindă și să fugă cu ei. Economul se luă la luptă cu Țiganii, cari cu ajutorul câtorva economi, ce din întâmplare se aflau în apropiere, au fost dovediți, iar un țigan a fost străpuns cu furca de fier.

Din Mosonszentandrás se scrie: Judele Erdei István, preotul Weber Antal, notarul Somlyoi Pál și învățătorul Vértés Ferenc mergeau la 19 August cu trăsura cătră casă. Pe drum au fost atacați de o caravană de țigani, împotriva căreia cei doi atacați se apărau cu focuri de revolver. Astfel au reușit să-și facă loc printre țigani cari din fericire n'aveau revolvere.

La 15 August un june din comuna Forró din comitatul Abauj a fost atacat de o droaie de căldărași ungurești. Gendarmii, de cari țiganii nici habar n'aveau, au venit junelui în ajutor. Un țigan lovi în urma asta pe un gendarm cu bastonul peste spate, în urma căreia acesta fu nevoit să se apere împotriva agresorului cu baioneta, împungând pe țigan în pulpă. Purtarea țiganilor a fost atât de revoltătoare încât gendarmii fură nevoiți să aresteze întreagă caravana.

— **A apărut:** Dr. O. Prohaszka, episcop, *Isus Christos și viața modernă*, traducere românească de dr. E. Dăianu, volum de 125 pag. elegant compactat în pânză. Prețul 1 cor. 50 + 15 fil. porto. *Predicile lui Petru Maior* (cu litere latine) vol. 3. *Propovedanii la oameni morți*, volum elegant compactat în piele și pânză. Prețul 4 cor. + 20 fil. porto. A se adresa: „Răvașul“ Iokár ut. 6 sz.

FRANZ JOSEF Apă purgativă
probată ani de zile cu cel mai
bun rezultat.

FELURIMI.

Cea mai mare carte de citațiuni. La Londra s'a publicat o carte de citațiuni, care se crede a fi opera cea mai completă în acest gen. „Publisher's Circular“ zice că acest „Book of Quotations“ conține mai mult de 30.000 citațiuni scoase din operele a 1300 diferiți autor. Pentru a avea o idee de această operă colosală ajunge să notăm că, numai „indicele“ ocupă 400 pagini și că autorul a muncit la alcătuirea ei 20 ani.

Un ciasonnic uriaș. Una dintre cele mai mari manufacturi de ceasonnicărie din Saint-Imier (Elveția) a comandat, în scop de reclamă, în streinătate un ceasonnic unic în felul său.

Ceasul are 2 metri și 75 înălțime și cântărește 250 kilograme și cu toate acestea toate părțile lui sunt așa de bine proporționate și executate, în cât ceasul arată ora și minuteln cu precisiunea unui cronometru de buzunar.

Cutia e de o formă și de o eleganță perfectă; ea e de zinc și toată aurită.

Totul are un efect cu adevărat imposant și constituie un record original în acest fel de publicitate.

Lucrurile cele mai mari din lume. Cea mai mare bancă se găsește La Londra; biserica cea mai mare la Roma; cea mai

mare Bursă de comerț la New-York; cea mai înaltă construcție metalică la Paris; cea mai mare fabrică de tutun la Saint-Louis; cel mai mare pod la New-York; cel mai mare ospiciu la Paris; cea mai însemnată construcție de piatră în Egipt; cea mai mare cataractă în Africa; cele mai întinse grădini publice la Paris; cel mai mare fluviu în America de sud; și în fine cea mai mare fabrică de tunuri se află la Essen.

Dansul și căsătoria. Maestrul de dans Giraudet, care este președintele academiei internaționale a măștrilor coreografi, a înțrebat 3096 colegi din lumea întreagă asupra dansului ca mijlocitor de căsătorii, și măștrii cercetând, au răspuns în felul că s'a putut avea următoarea statistică care a fost publicată în „Figaro“.

Cei 3096 măștri au consultat 1,097.503 căsătoriți ori logodiți și din ancheta făcută rezultă că dansul a mijlocit căsătorii în proporțiile următoare:

97 la sută în Germania; 85 la sută în Elveția; 83 la sută în Franța și colonii; 89 la sută în America; 79 la sută în Grecia; 73 la sută în Belgia; 71 la sută în Austria; 70 la sută în Italia; 69 la sută în Spania; 65 la sută în Olanda, în Bulgaria și Anglia; 60 la sută în Rusia; 55 la sută în Ungaria; 53 la sută în Danemarca și Serbia; 51 la sută în Suedia; 50 la sută în Egipt; 48 la sută în Turcia; 40 la sută în Muntenegru; 39 la sută în Norvegia și în sfârșit 45 la sută în România.

Măștrii de dans cari s'au căsătorit în urma unui dans, sunt 92 la sută.

În consecință cel mai puternic mijlocitor de căsătorie este dansul, și în special valsul.

Romanul ziarului „Lupta.“

Părinți și fii

de (27)

Ivan Turghenieff.

Doamna Odinoțoff se întoarse către Bazaroff.

„E numai politeț, ce vă îndeamnă să resfoiți albumul acela Eugen Vasilici. Puțin vă interesează, desigur. Mai bine veniți aci lângă noi, și hai să ne certăm asupra unei teme oarecare.“

Bazaroff se dete mai aproape.

„Bucuros; și ce doriți să discutăm?“

„Nu-mi pasă, ori ce. Vă spun însă înainte, că-s foarte înverșunată.“

„D-voastră?“

„Da, eu. Păremi-se nu vă prea vine a crede. Dece nu?“

„Pentru că firea d-voastră, întru cât pot judeca cu mintea mea, e rece și chibzuită. Pentru discuții îți trebuie o toană de neastâmpăr.“

„Cum mă cunoașteți așa degrabă? Din capul locului aveți să știți că eu sunt neastâmpărată și cerbicoasă; întrebați numai pe Căta. A voi pe mine lesne mă scoți din sărite.“

Bazaroff se uită dus în ochii femeii.

„Poate — răspuse. — Desigur, o știți mai bine decât mine. Voiți deci în ruptul capului să discutați? Bucuros. Tocmai zării prin album vederi din Șvițera saxonă, și d-vs. ziceați că aceasta nu m'ar putea interesa pe mine. Și ați zis-o presupunând că-mi lipsește simțul artistic; cu drept cuvânt. De cât, peisajele acestea mă pot interesa foarte, din punct de vedere geologic, bunăoară din punctul de vedere al plămădirei munților.“

„Nu tocmai. Ca geolog, eu scot mai cu

cale să întrebuițați ca isvor de cercetare a o carte, o operă specială, iar nu niște deseneuri“.

„Un desen reprezintă pentru mine atât cât în descriere nici zece pagini n'ar fi destul.“

Doamna Odinoțoff nu răspuse.

„Așadar nu aveți simț artistic — începu iară, rezimându-se în coate, așa fel că fața i-se apropia de alui Bazaroff. Cum numai vă puteți lipsi de el?“

„La ce, anume?“

„Pentru a cunoaște, pentru a studia oamenii, dacă nu de alta“.

Bazaroff zimbi.

„Intii și întii — contiună el — tot acolo ajungi și cu experiența din viață. Al doilea, îmi iau voie să vă spun, că mie de loc nu-mi pare de lipsă, a cunoaște pe tot individul deosebit. Toată lumea e de-o potrivă, și la trup și la suflet. Fiește-care avem câte-un creier, câte-o inimă, splină și plămâni alcătuite la fel. Calitățile așa numite „morale“ sânt de totului tot într'o formă la toți oamenii; deosebirile-s nimica tot. Un singur eexmplar de om e destul, ca să judeci pe toți celalți. Oamenii-s ca o padure de mesteacani bunioară: botanistul nu-și va bate capul cu fiecare arbore deosebit“.

Catia, care alegea îndelete florile ce se potriveau una cu alta, își ridică privirea mirată asupra lui Bazaroff, dar întâlnind fața lui nepăsătoare și semeată, se îmbujoră până în urechi. Doamna Odinoțoff dădu din cap.

„Pădure de mesteacăn! Astfel deci, în legea dtale, nu e nici o deosebire într'un neghiob și într'un înțelept, într'un om de treabă și într'unul mișel?“

„Totuși — ca într'un sănătos și un bolnav. Plămânii unui ofticos nu-s în acelaș hal ca și ale mele sau ale dtale, măcar că structura lor e aceeaș. Dăm cu socoteală ce e pricina unor boale fizice. Cât pentru boalele morale ele provin dintr'o educație greșită, din pocitele condiții ale ordinii noastre sociale. Reformați societatea cu o zguduire, și nu ne vor mai bântui boale“.

Bazaroff rosti cuvintele acestea cu o față ce părea a zice: De credeți, ori nu, mi-e tot un drac. Iși înfășura favoritele pe degete încetinel, iar ochii îi alerga de colo până colo prin odaie.

„Și d-voastră credeți — începu dna Odinoțoff — că dacă societatea va fi reformată, nu se vor găsi nici proști nici mișei?“

„Una e sfânt, că odată bine întocmită societatea, va fi baremi cu desăvârșire îndiferent, dacă un om e dobitoc sau înțelept, mișel sau cinstit“.

„Da, da, înțeleg: toți vor avea aceeaș splină.“

„Ați nimerit, doamnă“.

Doamna se întoarse către Arcadis:

„Ma-ta ce părere ai, Arcadis Nicolavici?“

„Alui Eugen“.

Catia se uită strâmb la el.

„Mă puneți în uimire domnilor — apucă vorba dna Odinoțoff — însă ne vom mai întoarce la această temă. Vine mătușa la ceai o aud: caută să intrăm în voe celor bătrâni“.

Mătușa Anei Sergheievna, princesa N., o babă gârbovă, scăzută, cu fața uscățivă, cât pumnul, cu ochii aspri dar stecliți opăciți de părul alb-alb, intră în odaie, salută în treacăt pe cei doi tineri și se scufundă în jeț larg, căptușit cu catifea, care anume pentru ea fusese făcut. Catia îi puse sub picioare un scăunel. Bătrâna nu-i mulțumi măcar cu ochii. Ahea și-le mai mișca mâinile sub șalul galben, ce îmbondrogea aproape tot trupul ei slăbit. Princesei îi plăcea galbenul, și petele de pe ceapsă erau de un galben viu.

„Cum v'ați plinit somnul mătușică?“ o întrebă doamna Odinoțoff cam sbierând.

„Cănele ăsta încă tot p'aci-i“, răspuse

bătrâna bombănind, și văzând, că Fifi dădea să vină la ea cu pași șovăitori, strigă „țiba, țiba“.

Catia momi pe Fifi și îi deschise ușa.

Cănele se repezi ca din pușcă pe ușă, vesel că o să dea razna pe câmpii, cu stăpână-sa, dar trezindu-se singur afară la ușă, se puse pe scheunat rîcând pământul. Princesa se încrunță, Catia dădea să iasă.

„O fi gata ceaiul — grăi doamna Odinoțoff — poftiți domnilor. Mătușică veniți să bem laolaltă ceaiul?“

Princesa se sculă tăcută, și trecu în sufragerie în fruntea lor. Un servitor micuț, îmbrăcat cu pieptar trase cu sgomot lângă masă un jeț umplut cu perinute, în care se așeză princesa. Catia care avea să pregătească ceaiul, servi întâiașdată dânzei cu o cească împodobită cu emblema sa dânzei. Baba își îndulcea ceaiul cu miere (se temea, că va săvârși păcat greu dacă întrebuințează zahăr, „de cel curățit cu sânge“. De altmintea zahărul îi părea și prea scump, măcar, că pentru întreținerea sa nu plătea nici un gologan.) Câteva minute în urmă întrebă cu un glas răgușit:

„Ce spune prințul Ivan în scrisoarea sa?“

Nime nu-i răspuse, și oaspeții înțelese îndată că, de și se purtau față de ea cu cinste, nime nu o băga în seamă. „Pocitura aceasta de princesă e ținută la casă numai de comedie fără bani, cugeta Bazaroff. . . . După ceai doamna Odinoțoff propuse o mică plimbare, dar n'apucă să sfârșească bine și începu să pice câțiva stropi de ploaie, și toată societatea, afară de princesa se duse iar în salon. Vecinul, cel care iubea jocul de cărți, sosi și el. Il chema Porfir Platonici.

(Va urma).

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

Tip. «Pop. Rom.» Budapest, István-ut 11.

„Grănițerul“

Institut de credit și econ. ca societate pe acțiuni în Dohra.
Capit soc. C 250.000. Fond de rezervă C 60.000

Primește depuneri spre fructificare și deponenților 6% interese. Depuneri până la 1000 cor. să pot ridica și să plătesc fără abdicere.

Acordă tot soiul de împrumuturi.

Cumpără și vinde realități.

Cu 1 Octomvrie 1907. deschide în piața Dobrei un magazin mare pentru produse, deci cumpără și vinde bucate și alte produse cu prețurile cele mai culante atât în mare cât și în detail.

DIRECȚIUNEA.

Un comis

harnic manufacturist cu praxă mai îndelungată

află imediat aplicare

sub condițiuni favorabile la firma

Ioan Comșa și fiu
Seliște (Comitatul Sibiiu).

Cancelaria arhitectului

I. NIGA

ARAD, STRADA ARCHIDUCELE IOSIF NUM. 1.

Telefon 275.

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, ca specialist în ritul nostru oriental, edifică și restaurează biserici în mod artistic, trimite schițe și proiecte de spese gratuit.